

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kolmas koda)

29. juuni 2023*

Eelotsusetaotlus – Konkurents – Keelatud kokkulepped – ELTL artikkel 101 – Vertikaalkokkulepped – Minimaalsed edasimüügihinnad, mille tarnija kehtestab oma turustajatele – Mõiste „eesmärgil põhinev konkurentsipiirang“ – Mõiste „kokkulepe“ – Tarnija ja turustajate ühise tahte tõendamine – Pedaegu kogu liikmesriigi territooriumi hõlmav tegevus – Liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamine – Määrus (EÜ) nr 2790/1999 ja määrus (EL) nr 330/2010 – Põhiline piirang

Kohtuasjas C-211/22,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal da Relação de Lisboa (Lissaboni apellatsioonikohus, Portugal) 24. veebruari 2022. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 17. märtsil 2022, menetluses

Super Bock Bebidas SA,

AN,

BQ

versus

Autoridade da Concorrência,

EUROOPA KOHUS (kolmas koda),

koosseisus: koja president K. Jürimäe (ettekandja), kohtunikud M. Safjan, N. Piçarra, N. Jääskinen ja M. Gavalec,

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

* Kohtumenetluse keel: portugali.

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Super Bock Bebidas SA, AN ja BQ, esindajad: *advogados* J. Caimoto Duarte, R. da Silva, F. Espregueira Mendes, R. Mesquita Guimarães, A. Navarro de Noronha, R. Sarabando Pereira, A. Veloso Pedrosa ja J. Whyte,
- Autoridade da Concorrência, esindajad: *advogadas* S. Assis Ferreira ja A. Cruz Nogueira,
- Portugali valitsus, esindajad: C. Alves ja P. Barros da Costa,
- Kreeka valitsus, esindaja: K. Boskovits,
- Hispaania valitsus, esindaja: L. Aguilera Ruiz,
- Austria valitsus, esindajad: A. Posch ja G. Eberhard,
- Euroopa Komisjon, esindajad: S. Baches Opi, P. Berghe ja P. Caro de Sousa,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb küsimust, kuidas tõlgendada ELTL artikli 101 lõiget 1 ja komisjoni 20. aprilli 2010. aasta määruse (EL) nr 330/2010 [ELTL] artikli 101 lõike 3 kohaldamise kohta teatavat liiki vertikaalsete kokkulepete ja kooskõlastatud tegevuse suhtes (ELT 2010, L 102, lk 1) artikli 4 punkti a ning suuniseid vertikaalsete piirangute kohta (ELT 2010, C 130, lk 1).
- 2 Taotlus on esitatud ühelt poolt Super Bock Bebidas SA (edaspidi „Super Bock“), ANi ja BQ ning teiselt poolt Autoridade da Concorrência (konkurentsiamet, Portugal) vahelises kohtuvaidluses selle üle, kas viimase otsus, milles tuvastati, et Super Bock, AN ja BQ olid toime pannud konkurentsiniormide rikkumise, ja milles määrati neile selle eest trahvid, on õiguspärane.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Alates 1. juunist 2010 järgnes määrus nr 330/2010 komisjoni 22. detsembri 1999. aasta määrusele (EÜ) nr 2790/1999 [EÜ] artikli 81 lõike 3 kohaldamise kohta vertikaalkokkuleppe ja kooskõlastatud tegevuse liikide suhtes (EÜT 1999, L 336, lk 21; ELT eriväljaanne 08/01, lk 364). Määruse nr 330/2010 artikli 10 teise lõigu kohaselt kehtis see määrus 31. maini 2022.

4 Määruse nr 330/2010 põhjendused 5 ja 10, millele sisuliselt vastavad määruse nr 2790/1999 põhjendused 5 ja 10, olid sõnastatud järgmiselt:

„(5) Käesoleva määrusega kehtestatud grupierandit tuleks kohaldada üksnes nende vertikaalsete kokkulepete suhtes, mille puhul on võimalik piisava kindlusega eeldada, et need vastavad [ELTL] artikli 101 lõike 3 tingimustele.

[...]

(10) Käesolev määrus ei peaks tegema erandeid vertikaalsetele kokkulepetele, mis sisaldavad piiranguid, mis tõenäoliselt piiravad konkurentsi või tekitavad kahju tarbijatele ja mis ei ole tõhusust suurendava mõju saavutamiseks hädavajalikud. Olenemata asjaomaste ettevõtjate turuosast, tuleks käesoleva määrusega kehtestatud grupierandist välja jätta vertikaalsed kokkulepped, mis sisaldavad teatavat liiki rangeid konkurentsipiiranguid, nagu näiteks minimaalsed ja fikseeritud edasimüügihinnad, ning teatavat liiki territoriaalne kaitse.“

5 Määruse nr 330/2010 artikli 1 lõike 1 punktid a ja b sisaldasid järgmisi määratlusi:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

a) „vertikaalne kokkulepe“ – kokkulepe või kooskõlastatud tegevus, mis on sõlmitud kahe või enama ettevõtja vahel, kes kõik tegutsevad kokkuleppe või kooskõlastatud tegevuse täitmise eesmärgil tootmis- või turustamisahela eri tasanditel, ja mis käsitlevad tingimusi, mille alusel osalised võivad teatavaid kaupu või teenuseid osta, müüa või edasi müüa;

b) „vertikaalne piirang“ – [ELTL] artikli 101 lõike 1 reguleerimisalasse kuuluvad konkurentsipiirangud vertikaalses kokkuleppes“.

6 Sisuliselt identsed määratlused sisaldasid määruse nr 2790/1999 artikli 2 lõikes 1.

7 Määruste nr 2790/1999 ja nr 330/2010 artiklis 2 on sätestatud erandi reegel. Määruse nr 330/2010 artikli 2 lõikes 1, mis sisuliselt vastab määruse nr 2790/1999 artikli 2 lõikele 1, oli sätestatud:

„[ELTL] artikli 101 lõike 3 kohaselt ja kui käesolevast määrusest ei tulene teisiti, deklareeritakse, et [ELTL] artikli 101 lõiget 1 ei kohaldata vertikaalsete kokkulepete suhtes.

Käesolevat erandit kohaldatakse sedavõrd, kui sellised kokkulepped sisaldavad vertikaalseid piiranguid.“

8 Määruste nr 2790/1999 ja nr 330/2010 artiklid 4 käsitlesid „põhilisi piiranguid“, mille suhtes ei saa grupierandit kohaldada. Määruse nr 330/2010 artiklis 4, mis sisuliselt vastab määruse nr 2790/1999 artiklile 4, oli sätestatud:

„Artiklis 2 sätestatud erandit ei kohaldata vertikaalsete kokkulepete suhtes, mille eesmärk on otseselt või kaudselt, üksikult või muude osaliste kontrolli all olevate teguritega kombineeritult:

a) piirata ostja võimet määrata kindlaks oma müügihind, ilma et see piiraks tarnija võimalust kehtestada maksimaalne müügihind või soovituslik müügihind, tingimusel et mõne osalise surve või tema pakutud stiimulite tulemusena ei kujuta need endast fikseeritud või minimaalset müügihinda;

[...]“.

Portugali õigus

- 9 8. mai 2012. aasta seaduse nr 19/2012, millega kiidetakse heaks uued konkurentsinoormid, tunnistatakse kehtetuks 11. juuni 2003. aasta seadus nr 18/2003 ja 25. augusti 2006. aasta seadus nr 39/2006 ning muudetakse teist korda 13. jaanuari seadust nr 2/99 (lei n.º 19/2012 – Aprova o novo regime jurídico da concorrência, revogando as leis n.ºs 18/2003, de 11 de junho, e 39/2006, de 25 de agosto, e procede à segunda alteração à lei n.º 2/99, de 13 de janeiro) (*Diário da República*, 1. seeria, nr 89/2012, 8.5.2012), artikli 9 lõike 1 punktis a on ette nähtud:

„Keelatud on ettevõtjatevahelised kokkulepped ja kooskõlastatud tegevus ning ettevõtjate ühenduste otsused, mille eesmärgiks või tagajärjeks on oluliselt takistada, kahjustada või piirata konkurentsi kogu riigisiselisel turul või selle osal, eelkõige need, millega:

- a) määratakse otseselt või kaudselt kindlaks ostu- või müügihinnad või mis tahes muud tehingutingimused [...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 10 Super Bock on Portugali õiguse alusel asutatud äriühing, kes toodab ja turustab õlut, pudelivett, karastusjooke, jääteed, veini, sangriat ja siidrit. Tema põhitegevus toimub õlle- ja pudeliveeturgudel.
- 11 AN ja BQ on vastavalt Super Bocki juhatuse liige ja tema müügiosakonna direktor HoReCa turustuskanalis, mida nimetatakse ka *on-trade*-kanaliks.
- 12 See kanal, mida põhikohtuasjas kõne all olev tegevus puudutab, on seotud jookide ostuga hotellides, restoranides ja kohvikutes ehk tarbimiseks väljaspool kodu. Selle kanali kaudu Portugalis jookide turustamiseks sõlmis Super Bock sõltumatute turustajatega ainuõiguslikud turustuslepingud. Viimased müüvad Super Bockilt ostetud joogid edasi peaaegu kogu Portugali territooriumil. Ainult teatud alasid varustab Super Bock otsemüügiga. Need on Lissabon, Porto, Madeira, Coimbra (Portugal) (kuni 2013) ning alates 2014. aastast Pico ja Faiali (Portugal) saared.
- 13 Vastavalt asjaoludele, mida eelotsusetaotluse esitanud kohus peab tõendatuks, määras Super Bock kindlaks ja kehtestas vähemalt ajavahemikul 15. maist 2006 kuni 23. jaanuarini 2017 kõigile turustajatele regulaarselt, üldiselt ja muutmatul kujul äritingimused, mida nad pidid järgima nende kaupade edasimüümisel, mida ta neile müüs. Eelkõige kehtestas Super Bock minimaalsed edasimüügihinnad, mille eesmärk oli tagada stabiilse ja ühtse miinimumhinna püsimine kogu riigi turul.
- 14 Konkreetselt kiitis Super Bocki müügiosakond üldjuhul igal kuul heaks minimaalsete edasimüügihindade tabeli, mille ta edastas turustajatele. Super Bocki võrgustiku või turu juhid edastasid edasimüügihinnad turustajatele kas suuliselt või kirjalikult (e-posti teel). Üldjuhul turustajad kohaldasid neid hindu. Viimastel omakorda oli Super Bocki kehtestatud kontrolli- ja järelevalvesüsteemi raames kohustus edastada Super Bockile edasimüügiga seotud andmed, näiteks koguste ja summade kohta. Hindade järgimata jätmise korral võidi turustajatele vastavalt Super Bocki kehtestatud äritingimustele kohaldada „survemeetmeid“, näiteks selliste rahaliste

stiimulite kaotamine nagu müügisoodustused toodete ostmisel ja turustajate poolt edasimüügil tehtavate hinnaalanduste tagasimaksmine või näiteks tarnimise ja varude täiendamise lõpetamine. Nii riskisid nad neile äritingimustega antud positiivsete turustusmarginaalide garantii kaotusega.

- 15 Konkurentsiamet leidis, et see tegevus, mis seisneb hindade ja muude tingimuste otseses ja kaudses kehtestamises toodete edasimüümisele sõltumatute turustajate võrgu kaudu HoReCa turustuskanalis peaaegu kogu Portugali territooriumil, kujutab endast konkurentsivõime rikkumist seaduse nr 19/2012 artikli 9 lõike 1 punkti a ja ELTL artikli 101 lõike 1 punkti a tähenduses. Seetõttu määras ta Super Bockile, ANile ja BQ-le trahvid.
- 16 Viimati nimetatud pöördusid Tribunal da Concorrência, Regulação e Supervisão (konkurentsi-, reguleerimis- ja järelevalveasjade kohus, Portugal), kes jättis konkurentsiameti otsuse muutmata.
- 17 Super Bock, AN ja BQ esitasid selle kohtuotsuse peale apellatsioonkaebuse Tribunal da Relação de Lisboa (Lissaboni apellatsioonikohus, Portugal), kes on käesolevas kohtuasjas eelotsusetaotluse esitanud kohus.
- 18 Arvestades talle esitatud argumente ja tema menetluses oleva vaidluse poolte välja pakutud eelotsuse küsimusi, peab eelotsusetaotluse esitanud kohus vajalikuks saada selgitusi ELTL artikli 101 tõlgendamise kohta. Sisuliselt soovib ta esiteks teada, kas mõiste „eesmärgil põhinev konkurentsipiirang“ võib hõlmata – ja kui hõlmab, siis millistel tingimustel – vertikaalset minimaalsete edasimüügihindade kindlaksmääramise kokkulepet. Teiseks puudutavad tema küsimused mõistet „kokkuleppe“ olukorras, kus tarnija kehtestab oma turustajatele minimaalsed edasimüügihinnad. Kolmandaks soovib ta teada, kas mõiste „liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamine“ võib osutada sellise turustuslepingu tagajärgedele, mida kohaldatakse ainult peaaegu kogu liikmesriigi territooriumil.
- 19 Neil asjaoludel otsustas Tribunal da Relação de Lisboa (Lissaboni apellatsioonikohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
  - „1. Kas vertikaalne miinimumhindade kehtestamine on iseenesest eesmärgil põhinev rikkumine, mis ei nõua eelnevat kokkuleppe piisava kahjulikkuse analüüsi?
  2. Kas selleks, et tuvastada, et turustajatele (vaikimisi) miinimumhindade kehtestamise rikkumises esineb „kokkuleppe“ element, on konkreetselt ja eeskätt otseste tõenditega vaja tõendada, et turustajad kohaldasid praktikas kindlaksmääratud hindasid?
  3. Kas selleks, et asuda seisukohale, et turustajatele (vaikimisi) miinimumhindade kehtestamisega on toime pandud rikkumine, on piisavad järgmised asjaolud: [esiteks] miinimumhindu ja turustusmarginaale sisaldavate tabelite saatmine; [teiseks] turustajatepoolne teabe küsimine müügihindade kohta; [kolmandaks] turustajate kaebused (kui nad leidsid, et neile kehtestatud edasimüügihinnad ei ole konkurentsivõimelised, või täheldasid, et konkureerivad turustajad ei pea nendest hindadest kinni); [neljandaks] hinnakontrolli mehhanismide olemasolu (keskmiste miinimumhindade suhtes) ja [viiendaks] survemeetmete olemasolu (ilma et nende konkreetset rakendamist oleks tõendatud)?

4. Kas ELTL artikli 101 lõike 1 punkti a, määruse nr 330/2010 artikli 4 punkti a, suuniseid vertikaalsete piirangute kohta ja liidu kohtupraktikat arvestades eeldatakse, et tarnija ja turustajate vaheline kokkulepe, millega (vertikaalselt) kehtestatakse miinimumhinnad ja muud edasimüügile kohaldatavad äritingimused, kahjustab konkurentsi piisaval määral, ilma et see piiraks selle tegevuse võimalike positiivsete majanduslike mõjude analüüsimist ELTL artikli 101 lõike 3 tähenduses?
5. Kas ELTL artikli 101 lõike 1 punktiga a ja [...] liidu kohtupraktikaga on kooskõlas kohtuotsus, millega loetakse tõendatuks, et on olemas tarnija ja turustajate vahelise „kokkuleppe“ objektiivne element, arvestades järgmist:
  - a) esimene määrab kindlaks ja kehtestab teistele regulaarselt, üldiselt ja tegevuse perioodi vältel muutumatul kujul äritingimused, mida viimased peavad tarnijalt ostetud kauba edasimüümisel järgima, eelkõige hinnad, mida nad oma klientidelt küsivad, peamiselt miinimumhindade või keskmiste miinimumhindade osas;
  - b) kohustuslike edasimüügihindade edastamine suuliselt või kirjalikult (e-posti teel);
  - c) asjaolu, et turustajad ei või oma edasimüügihindu ise kindlaks määrata;
  - d) tavapärane ja üldine tava, mille kohaselt tarnija töötajad paluvad (telefoni teel või kohapeal) turustajatel näidatud hindadest kinni pidada;
  - e) üleüldine tarnija kehtestatud edasimüügihindadest kinnipidamine kõikide turustajate poolt (eriarvamuste üksikjuhud välja arvatud) ja tõsiasi, et turustajate tegevus turul vastab üldjuhul tarnija kehtestatud tingimustele;
  - f) asjaolu, et selleks, et kehtestatud tingimusi mitte täitmata jätta, taotlevad sageli turustajad ise tarnijalt, et ta ütleks neile edasimüügihinnad;
  - g) tõsiasi, et turustajad kaebavad sageli tarnijale hindade üle, selle asemel et lihtsalt kohaldada teisi hindu;
  - h) tarnija kehtestab (kasinad) turustusmarginaalid ja turustajad aktsepteerivad, et need marginaalid vastavad nende äritegevuse tasustamise tasemele;
  - i) tõsiasi, et kasina marginaali pealesundimisega kehtestab tarnija minimaalse edasimüügihinna, vastasel juhul on turustajate marginaalid negatiivsed;
  - j) tarnija poolt turustajatele allahindluste tegemise poliitika sõltuvalt edasimüügihindadest, mida turustajad tegelikult kohaldasid – kusjuures tarnija eelnevalt kehtestatud miinimumhind on aluseks tarnija poolt kauba tarbijale müümisel (*sell out*) tehtavatele tagasimaksetele;
  - k) turustajatel (võttes paljudel juhtudel arvesse negatiivset turustusmarginaali) on vaja järgida tarnija kehtestatud edasimüügihindade taset; madalamaid edasimüügihindu kohaldati vaid väga aeg-ajalt ja turustajate poolt tarnijale esitatud taotluse alusel teha lõppklientidele müügilt uus hinnaalandus;
  - l) tarnija kehtestab ja turustajad järgivad maksimaalseid allahindlusi, mida tuleb teha klientidele ja mis toovad kaasa minimaalse edasimüügihinna kohaldamise (vastasel juhul on turustusmarginaal negatiivne);
  - m) tarnija otsene kontakt turustajate klientidega ja seejärel turustajatele edasimüügitingimuste kindlaksmääramine;
  - n) tarnija sekkumine turustajate algatusel selleks, et tarnija otsustaks teatud äriallahindluste kohaldamise või räägiks kaubanduslikud edasimüügitingimused uuesti läbi, ja
  - o) turustajad taotlevad tarnijalt luba teha kindlaksmääratud tingimustel teatud tehinguid, et tagada oma turustusmarginaal?
6. Kas nimetatud tunnustega kokkulepe, millega kehtestatakse minimaalsed edasimüügihinnad ja mis hõlmab peaaegu tervet riigi territooriumi, võib mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Sissejuhatavad märkused

- 20 Ilma et Super Bock ja Euroopa Komisjon oleks väitnud, et eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu, või seadnud formaalselt kahtluse alla teatud küsimuste vastuvõetavuse, väljendasid nad kahtlust, kas viies küsimus on arusaadav ja kas teine küsimus on põhikohtuasja lahendamiseks vajalik.
- 21 Tuleb meenutada, et eelotsusetaotlus, mis on Euroopa Kohtu ja liikmesriigi kohtute koostöö vahend, põhineb kohtutevahelisel dialoogil. ELTL artikli 267 ette nähtud eelotsusemehhanismi arvestades on liikmesriigi kohtu ülesanne hinnata, kas talle esitatud vaidluse lahendamiseks on tarvis tõlgendada liidu õigusnormi, ja samuti on selle kohtu ülesanne otsustada, mil viisil peavad need küsimused sõnastatud olema. Kuigi kohtul on vabadus kutsuda tema menetluses oleva vaidluse pooli üles välja pakkuma, kuidas võiks eelotsuse küsimusi sõnastada, peab siiski üksnes tema ise tegema lõpliku otsuse nii nende küsimuste vormi kui ka sisu osas (vt selle kohta 21. juuli 2011. aasta kohtuotsus Kelly, C-104/10, EU:C:2011:506, punktid 63–65).
- 22 Eeldatakse, et liidu õiguse tõlgendamise küsimused, mille liikmesriigi kohus on esitanud õiguslikus ja faktilises raamistikus, mille ta on määratlenud omal vastutusel ja mille paikapidavust Euroopa Kohus ei pea kontrollima, on asjakohased. Euroopa Kohus võib liikmesriigi kohtu esitatud eelotsusetaotluse jätta läbi vaatamata üksnes juhul, kui on ilmne, et taotletaval liidu õiguse tõlgendamisel puudub igasugune seos põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, kui probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtule ei ole teada vajalikke faktilisi või õiguslikke asjaolusid, et anda tarvilik vastus talle esitatud küsimustele (23. jaanuari 2018. aasta kohtuotsus F. Hoffmann-La Roche jt, C-179/16, EU:C:2018:25, punkt 45 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 23 Sellega seoses tuleb meenutada väljakujunenud kohtupraktikat – mida nüüdseks kajastavad ka Euroopa Kohtu kodukorra artikli 94 punktid a ja b –, mille kohaselt tuleb selleks, et jõutaks liikmesriigi kohtule tarviliku liidu õiguse tõlgenduseni, liikmesriigi kohtul määratleda tema esitatud küsimuste faktiline ja õiguslik raamistik või vähemalt selgitada faktilist tausta, millel need küsimused põhinevad. Eriti kehtivad need nõuded konkurentsioiguse valdkonnas, kus on tihti tegemist faktiliselt ja õiguslikult keerukate olukordadega (vt selle kohta 26. jaanuari 1993. aasta kohtuotsus Telemarsicabruzzo jt, C-320/90–C-322/90, EU:C:1993:26, punktid 6 ja 7, ning 19. jaanuari 2023. aasta kohtuotsus Unilever Italia Mkt. Operations, C-680/20, EU:C:2023:33, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 24 Lisaks on tingimata vajalik, nagu on sätestatud kodukorra artikli 94 punktis c, et eelotsusetaotlus sisaldaks selgitust, millistel põhjustel eelotsusetaotluse esitanud kohus tõstas teatavate liidu õigusnormide tõlgendamise või kehtivuse küsimuse ning millist seost ta nende õigusnormide ja põhikohtuasjas kohaldatavate riigisiseste õigusnormide vahel näeb.
- 25 Käesoleval juhul oleks kohtutevahelisele dialoogile omase koostöö vaimus ja selleks, et Euroopa Kohus saaks teha võimalikult tarviliku otsuse, olnud soovitatav, et eelotsusetaotluse esitanud kohus esitaks kokkuvõtlikumalt ja selgemalt oma arusaama tema menetluses olevast vaidlusest ja eelotsusetaotluse aluseks olevatest õigusküsimustest, selle asemel et esitada ülemäära pikalt palju väljavõtteid talle esitatud toimiku materjalidest. Samuti, kuigi eelotsusetaotluse esitanud kohus on küll esitanud põhjused, miks ta esitas Euroopa Kohtule eelotsusetaotluse, oleks kasuliku koostöö huvides olnud ka see, et ta sõnastaks ümber küsimused, mille põhikohtuasja pooled talle välja

pakkusid, et vältida küsimuste tarbetut kattumist. Samuti oleks olnud kasulik selgitada õiguslikke ja faktilisi eeldusi, millel need küsimused põhinevad, et võimaldada Euroopa Kohtul anda täpsemaid ja sihipärasemaid vastuseid.

- 26 Kuigi käesolev eelotsusetaotlus on vastuvõetav, kuna see vastab kodukorra artikli 94 tingimustele, saab Euroopa Kohus neil asjaoludel anda eelotsusetaotluse esitanud kohtule vaid minimaalseid ja üldisi juhiseid, et suunata teda põhikohtuasja asjaoludel ELTL artikli 101 kohaldamisel.

Esimene ja neljas küsimus, mis puudutavad mõistet „eesmärgil põhinev konkurentsipiirang“ ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses

- 27 Esimese ja neljanda küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas ELTL artikli 101 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selle, et minimaalsete edasimüügihindade kindlaksmääramise vertikaalne kokkulepe kujutab endast „eesmärgil põhinevat“ konkurentsipiirangut, võib tuvastada ilma, et enne analüüsitaks, kas see kokkulepe kahjustab konkurentsi piisaval määral või kas võib eeldada, et see kokkulepe iseenesest kahjustab konkurentsi niisugusel määral.
- 28 Kõigepealt tuleb meenutada, et ELTL artiklis 267 ette nähtud menetluses, mis põhineb liikmesriikide kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete selgel eristamisel, piirdub viimase roll liidu õiguse nende sätete tõlgendamisega, mille kohta on küsimus esitatud ja milleks käesoleval juhul on ELTL artikli 101 lõige 1. Seega ei ole mitte Euroopa Kohtu, vaid eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne lõplikult hinnata, kas kõiki põhikohtuasja iseloomustavaid asjakohaseid tegureid ning selle majanduslikku ja õiguslikku konteksti arvestades on kõnealuse kokkuleppe eesmärk piirata konkurentsi (18. novembri 2021. aasta kohtuotsus *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 29 Euroopa Kohus võib aga eelotsusetaotlust lahendades esitada tema käsutuses oleva toimiku materjalide põhjal täpsustusi, et suunata eelotsusetaotluse esitanud kohut temapoolse tõlgenduse andmisel, et viimane saaks vaidluse lahendada (18. novembri 2021. aasta kohtuotsus *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, punkt 52 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 30 Eelkõige tuleb meelde tuletada, et ELTL artikli 101 lõike 1 kohaselt on siseturuga kokkusobimatud ja keelatud kõik sellised ettevõtjatevahelised kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mis võivad mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ning mille eesmärgiks või tagajärjeks on takistada, piirata või kahjustada konkurentsi siseturu piires.
- 31 Selles sättes kehtestatud keelu kohaldamisalasse kuulumiseks peab kokkuleppe „eesmärgiks või tagajärjeks“ olema takistada, piirata või kahjustada konkurentsi siseturul. Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast alates 30. juuni 1966. aasta kohtuotsusest LTM (56/65, EU:C:1966:38) ilmneb, et selle tingimuse alternatiivse olemuse tõttu, mida märgib sidesõna „või“, on vaja kõigepealt vaadelda kokkuleppe eesmärki (vt selle kohta 26. novembri 2015. aasta kohtuotsus *Maxima Latvija*, C-345/14, EU:C:2015:784, punkt 16 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 18. novembri 2021. aasta kohtuotsus *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, punktid 54 ja 55 ja seal viidatud kohtupraktika). Seega, kui kokkuleppe konkurentsivastane eesmärk on tuvastatud, ei ole vaja uurida selle tagajärgi konkurentstile (20. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus *Toshiba Corporation vs. komisjon*, C-373/14 P, EU:C:2016:26, punkt 25 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 32 Lisaks tuleb mõistet „eesmärgil põhinev konkurentsipiirang“ tõlgendada kitsalt. Nimelt saab seda mõistet kohaldada vaid teatud liiki ettevõtjatevahelise koostöö suhtes, mis kahjustab konkurentsi nii piisaval määral, et saab järeldada, et selle tagajärgede kontrollimine ei ole vajalik (vt selle kohta 26. novembri 2015. aasta kohtuotsus Maxima Latvija, C-345/14, EU:C:2015:784, punkt 18 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 18. novembri 2021. aasta kohtuotsus Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 33 Samas ei välista asjaolu, et kokkulepe on vertikaalne, siiski võimalust, et kokkulepe sisaldab „eesmärgil põhinevat konkurentsipiirangut“. Nimelt, kuigi vertikaalsed kokkulepped on oma laadilt sageli konkurentsi vähem kahjustavad kui horisontaalsed kokkulepped, võib teatud asjaoludel ka neil olla potentsiaalselt iseäranis suur piirav mõju (vt selle kohta 14. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Allianz Hungária Biztosító jt, C-32/11, EU:C:2013:160, punkt 43, ning 18. novembri 2021. aasta kohtuotsus Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, punkt 61).
- 34 Oluline õiguslik kriteerium, mille alusel otsustada, kas kokkulepe on „eesmärgil põhinev konkurentsipiirang“, seisneb seega selle tuvastamises, et kokkulepe on juba ise konkurentsile piisaval määral kahjulik (vt selle kohta 11. septembri 2014. aasta kohtuotsus CB vs. komisjon, C-67/13 P, EU:C:2014:2204, punkt 57, ning 18. novembri 2021. aasta kohtuotsus Visma Enterprise, C-306/20, EU:C:2021:935, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 35 Hindamaks, kas see kriteerium on täidetud, tuleb tähelepanu pöörata kokkuleppe tingimuste sisule, eesmärkidele, mida soovitakse saavutada, ning majanduslikule ja õiguslikule kontekstile, millesse see kuulub. Selle konteksti hindamisel tuleb samuti arvesse võtta asjasse puutuvate kaupade või teenuste laadi ning asjaomase turu või asjaomaste turgude tegelikke toimimistingimusi ja struktuuri (14. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Allianz Hungária Biztosító jt, C-32/11, EU:C:2013:160, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 36 Lisaks, kui kokkuleppe pooled tuginevad sellega seotud konkurentsi soodustavatele tagajärgedele, tuleb neid asjaolusid arvesse võtta kui kokkuleppe konteksti elemente. Nimelt, kui need tagajärjed on kindlad, asjakohased, asjaomasele kokkuleppele omased ja piisavalt olulised, võimaldavad need mõistlikult kahelda, kas kokkulepe kahjustab konkurentsi piisaval määral (vt selle kohta 30. jaanuari 2020. aasta kohtuotsus Generics (UK) jt, C-307/18, EU:C:2020:52, punktid 103, 105 ja 107).
- 37 Sellest kohtupraktikast nähtuvalt peab eelotsusetaotluse esitanud kohus selleks, et hinnata, kas minimaalsete edasimüügihindade kindlaksmääramise vertikaalne kokkulepe sisaldab „eesmärgil põhinevat konkurentsipiirangut“ ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses, käesoleva kohtuotsuse punktides 35 ja 36 meenutatud kriteeriumide alusel kontrollima, kas see kokkulepe kahjustab konkurentsi piisaval määral.
- 38 Selle hinnangu andmisel peab eelotsusetaotluse esitanud kohus õigusliku konteksti elemendina arvesse võtma ka asjaolu – mida ta on ise rõhutanud –, et minimaalsete edasimüügihindade kindlaksmääramise vertikaalne kokkulepe võib kuuluda „põhiliste piirangute“ kategooriasse määruste nr 2790/1999 ja nr 330/2010 artikli 4 punkti a tähenduses.
- 39 See asjaolu ei vabasta aga eelotsusetaotluse esitanud kohut käesoleva kohtuotsuse punktis 37 silmas peetud hindamise läbiviimisest.

- 40 Nimelt on määruse nr 2790/1999 artikli 4 punkti a koostoimes selle põhjendusega 10 ning määruse nr 330/2010 artikli 4 punkti a koostoimes selle põhjendusega 10 ainus eesmärk jätta teatavad vertikaalsed piirangud grupierandi kohaldamisalast välja. See erand, mis on ette nähtud mõlema määruse artiklis 2 koostoimes nende vastavate põhjendustega 5, on kohaldatav vertikaalsetele kokkulepetele, mille puhul eeldatakse, et need ei kahjusta konkurentsi.
- 41 Seevastu ei sisalda määruste nr 2790/1999 ja nr 330/2010 kõnealused sätted viidet nende piirangute kvalifitseerimisele „eesmärgil põhinevaks“ või „tagajärjel põhinevaks“ piiranguks. Lisaks, nagu märkis komisjon Euroopa Kohtule esitatud kirjalikes seisukohtades, ei ole mõisted „põhiline piirang“ ja „eesmärgil põhinev piirang“ kontseptuaalselt teineteisega asendatavad ega kattu tingimata. Seega tuleb ELTL artikli 101 lõike 1 alusel piiranguid, mis on selle erandi kohaldamisalast välja jäetud, analüüsida igal üksikjuhul eraldi.
- 42 Sellest järeldub, et eelotsusetaotluse esitanud kohus ei saa jätta käesoleva kohtuotsuse punktis 37 silmas peetud hinnangut andmata põhjusel, et minimaalsete edasimüügihindade kindlaksmääramise vertikaalne kokkulepe kujutab endast igal juhul eesmärgil põhinevat piirangut või eeldatakse, et see kujutab endast niisugust piirangut.
- 43 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele ja neljandale küsimusele vastata, et ELTL artikli 101 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et selle, et minimaalsete edasimüügihindade kindlaksmääramise vertikaalne kokkulepe sisaldab „eesmärgil põhinevat konkurentsipiirangut“, saab tuvastada alles pärast seda, kui kokkuleppe tingimuste sisu, sellega taotletavaid eesmärke ning kõiki asjaolusid, mis iseloomustavad selle kokkuleppe majanduslikku ja õiguslikku konteksti, arvesse võttes on kindlaks tehtud, et kokkulepe kahjustab konkurentsi piisaval määral.

Kolmas ja viies küsimus, mis puudutavad mõistet „kokkulepe“ ELTL artikli 101 tähenduses

- 44 Kolmanda ja viienda küsimusega, mida tuleb analüüsida teisena ja koos, palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas ELTL artikli 101 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et „kokkuleppega“ selle artikli tähenduses on tegemist juhul, kui tarnija kehtestab oma turustajatele tema turustatavate toodete minimaalsed edasimüügihinnad.
- 45 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib seega saada selgust selle sätte tähenduses mõiste „kokkulepe“ kohta, et teha kindlaks, kas põhikohtuasja asjaoludel on Super Bocki ja tema turustajate vahel selline kokkulepe. Kuna tema küsimus põhineb mitmel kolmandas ja viiendas küsimuses loetletud faktilisel olukorral, mis on osaliselt erinevad ja millest mõnele on Super Bock vastu vaielnud, siis tuleb meenutada, et vastavalt liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete eristamisele, mida on meenutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 28, ei ole Euroopa Kohtu ülesanne otsustada põhikohtuasja asjaolude üle.
- 46 Samas võib eelotsusetaotluse esitanud kohtu tuvastatud faktiliste asjaolude põhjal asuda seisukohale, et need küsimused on esitatud kontekstis, kus Super Bock edastab regulaarselt oma turustajatele minimaalsete edasimüügihindade ja turustusmarginaalide tabeli. Nendest järeldustest nähtub, et praktikas järgivad turustajad edastatud edasimüügihindu, küsides nende kohta mõnikord seda teavet, kõhklemata kaevata Super Bockile edastatud hindade üle selle asemel, et kohaldada muid hindu. Lõpuks nähtub nendest järeldustest, et minimaalsete edasimüügihindade edastamisega kaasnevad hindade järelevalvemehhanismid ning nende hindade järgimata jätmine võib kaasa tuua karistusmeetmed ja viia negatiivsete turustusmarginaalide kohaldamiseni.

- 47 Pärast seda sissejuhatavat täpsustust tuleb meelde tuletada, et vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale piisab selleks, et tegemist oleks „kokkuleppega“ ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses, asjasse puutuvate ettevõtjate väljendatud ühisest tahtest tegutseda turul teatud kindlal viisil (18. novembri 2021. aasta kohtuotsus *Visma Enterprise*, C-306/20, EU:C:2021:935, punkt 94 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 48 Kokkuleppe aluseks ei saa seega olla turustuslepingu ühe poole puhtalt ühepoolse poliitika väljendus (vt selle kohta 6. jaanuari 2004. aasta kohtuotsus *BAI ja komisjon vs. Bayer*, C-2/01 P ja C-3/01 P, EU:C:2004:2, punktid 101 ja 102).
- 49 Ent näiliselt ühepoolne tegu või käitumine kujutab endast kokkulepet ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses, kui see on vähemalt kahe poole ühise tahte väljendus, kusjuures vorm, milles see ühine tahe väljendub, ei ole iseenesest määrava tähtsusega (vt selle kohta 13. juuli 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs. Volkswagen*, C-74/04 P, EU:C:2006:460, punkt 37).
- 50 Poolte ühine tahe võib tuleneda nii kõnealuse turustuslepingu tingimustest, kui see sisaldab sõnaselget üleskutset järgida minimaalseid edasimüügihindu või vähemalt võimaldab tarnijal selliseid hindu kehtestada, kui ka poolte käitumisest ja eelkõige sellest, kas turustajad on otseselt või vaikumisi nõustunud üleskutsega järgida minimaalseid edasimüügihindu (vt selle kohta 6. jaanuari 2004. aasta kohtuotsus *BAI ja komisjon vs. Bayer*, C-2/01 P ja C-3/01 P, EU:C:2004:2, punktid 100 ja 102, ning 13. juuli 2006. aasta kohtuotsus komisjon *vs. Volkswagen*, C-74/04 P, EU:C:2006:460, punktid 39, 40 ja 46).
- 51 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on hinnata põhikohtuasja asjaolusid sellest kohtupraktikast lähtudes.
- 52 Selles kontekstis on asjaolu, et tarnija edastab turustajatele regulaarselt hinnatabelid, milles on märgitud tema poolt kindlaks määratud miinimumhinnad ja turustusmarginaalid, ning asjaolu, et ta nõuab neilt nende järgimist tema järelevalve all, survemeetmete hoiatusel ja riskides sellega, et nende meetmete täitmata jätmise korral kohaldatakse negatiivseid turustusmarginaale, tegurid, mis võivad viia järelduseni, et tarnija üritab kehtestada oma turustajatele minimaalseid edasimüügihindu. Isegi kui need asjaolud eraldivõetuna näivad peegeldavat selle tarnija näiliselt ühepoolset käitumist, on olukord teistsugune, kui turustajad neist hindadest kinni peavad. Sellega seoses võivad asjaolud, et turustajad järgivad praktikas minimaalseid edasimüügihindu või et paluvad nende edastamist, kaevates küll edastatud hindade üle tarnijale, kuid kohaldamata omal algatusel siiski muid hindu, kajastada turustajate nõustumist sellega, et tarnija kehtestab minimaalsed edasimüügihinnad.
- 53 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kolmandale ja viiendale küsimusele vastata, et ELTL artikli 101 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et kui tarnija kehtestab oma turustajatele tema turustatavate toodete minimaalsed edasimüügihinnad, on „kokkuleppega“ selle artikli tähenduses tegemist siis, kui see, et tarnija need hinnad kehtestab ja turustajad neid järgivad, peegeldab poolte ühist tahtet. Ühine tahe võib tuleneda nii kõnealuse turustuslepingu tingimustest, kui see sisaldab sõnaselget üleskutset järgida minimaalseid edasimüügihindu või vähemalt võimaldab tarnijal selliseid hindu kehtestada, kui ka poolte käitumisest ja eelkõige sellest, kas turustajad on otseselt või vaikumisi nõustunud üleskutsega järgida minimaalseid edasimüügihindu.

Teine küsimus, mis puudutab ELTL artikli 101 tähenduses „kokkuleppe“ olemasolu tõendamist

- 54 Teise küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas ELTL artiklit 101 tuleb tõlgendada nii, et tarnija ja tema turustajate vahelise „kokkuleppe“ olemasolu selle artikli tähenduses saab kindlaks teha üksnes otseste tõendite alusel.
- 55 Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, et kui puuduvad liidu õigusnormid, mis käsitlevad põhimõtteid, mis reguleerivad tõendite hindamist ja nõutavat tõendatuse taset ELTL artikli 101 kohaldamise riigisisises menetluses, tuleb iga liikmesriigi õiguskorras need normid kehtestada menetlusautonoomia põhimõttest lähtudes, kuid siiski nii, et need ei oleks vähem soodsad kui riigisisese õiguse kohaldamisalasse kuuluvaid sarnaseid olukordi reguleerivad normid (võrdväarsuse põhimõte) ega muudaks liidu õigusega antud õiguste kasutamist tegelikult võimatuks või ülemäära raskeks (tõhususe põhimõte) (vt selle kohta 21. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus Eturas jt, C-74/14, EU:C:2016:42, punktid 30–32 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 56 Sellest kohtupraktikast tuleneb samuti, et tõhususe põhimõte nõuab, et liidu konkurentsioiguse rikkumist peab saama tõendada mitte ainult otseste tõenditega, vaid ka kaudsete tõenditega, tingimusel et need on objektiivsed ja ühtelangevad. Nimelt tuleb kooskõlastatud tegevuse või kokkuleppe olemasolu enamikul juhtudel tuletada teatud hulgast kokkusattumustest ja kaudsetest tõenditest, mis koostoimes ning muu loogilise selgituse puudumisel võivad moodustada tõendi konkurentsieeskirjade rikkumise kohta (21. jaanuari 2016. aasta kohtuotsus Eturas jt, C-74/14, EU:C:2016:42, punktid 36 ja 37 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 57 Sellest tuleneb, et ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses sellise „kokkuleppe“ olemasolu, mis puudutab minimaalseid edasimüügihindu, saab kindlaks teha mitte ainult otseste tõendite, vaid ka kokkusattumuste ja ühtelangevate kaudsete tõendite alusel, kui nende alusel on võimalik järeldada, et tarnija kutsus oma turustajaid üles selliseid hindu järgima ja viimased on tarnija kehtestatud hindu praktikas järginud.
- 58 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb teisele küsimusele vastata, et ELTL artiklit 101 koostoimes tõhususe põhimõttega tuleb tõlgendada nii, et tarnija ja tema turustajate vahelise „kokkuleppe“ olemasolu selle artikli tähenduses võib kindlaks teha mitte ainult otseste tõendite abil, vaid ka objektiivsete ja ühtelangevate kaudsete tõendite abil, millest võib järeldada sellise kokkuleppe olemasolu.

Kuuenda küsimus, mis puudutab ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses mõistet „liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamine“

- 59 Kuuenda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas ELTL artikli 101 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et asjaolu, et minimaalsete edasimüügihindade kindlaksmääramise vertikaalne kokkulepe hõlmab peaaegu, kuid mitte päris kogu liikmesriigi territooriumi, takistab seda, et kokkulepe võiks mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.
- 60 Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt peab selleks, et oleks täidetud tingimus, mille kohaselt peab kokkulepe ELTL artikli 101 lõike 1 tähenduses mõjutama liikmesriikidevahelist kaubandust, olema kokkuleppes kõigi faktiliste või õiguslike asjaolude põhjal piisavalt suure tõenäosusega võimalik järeldada, et see kokkulepe mõjutab või võib mõjutada otseselt või kaudselt liikmesriikidevahelist kaubandust ja seda viisil, mis annab alust arvata, et see võib takistada liikmesriikidevahelise ühisturu loomist. Lisaks ei tohi see mõju olla väike (11. juuli 2013. aasta

kohtuotsus Ziegler vs. komisjon, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 92 ja seal viidatud kohtupraktika, ning 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus ING Pensii, C-172/14, EU:C:2015:484, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 61 Mõju liikmesriikidevahelisele kaubandusele tuleneb üldjuhul mitme sellise asjaolu koosmõjust, mis eraldi võetuna ei pruugi iseenesest määravad olla. Kontrollimaks, kas kokkulepe mõjutab märgatavalt liikmesriikidevahelist kaubandust, tuleb seda uurida selle majanduslikus ja õiguslikus kontekstis (11. juuli 2013. aasta kohtuotsus Ziegler vs. komisjon, C-439/11 P, EU:C:2013:513, punkt 93 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 62 Asjaolust, et keelatud kokkuleppe eesmärk on üksnes kaupade turustamine ühesainsas liikmesriigis, seejuures ei piisa, et välistada liikmesriikidevahelise kaubanduse mõjutamine. Nii on Euroopa Kohus otsustanud, et kogu liikmesriigi territooriumi hõlmav keelatud kokkulepe võib oma olemuselt kaasa aidata riiklike turgude üksteisest eraldamisele, takistades EL toimumise lepingu eesmärgiks olevat turgude omavahelist majanduslikku põimumist (vt selle kohta 26. novembri 1975. aasta kohtuotsus Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique jt vs. komisjon, 73/74, EU:C:1975:160, punktid 25 ja 26, ning 16. juuli 2015. aasta kohtuotsus ING Pensii, C-172/14, EU:C:2015:484, punkt 49 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 63 Samuti on Euroopa Kohus leidnud, et teatud asjaoludel võib keelatud kokkulepe, mis hõlmab vaid ühte osa liikmesriigi territooriumist, liikmesriikidevahelist kaubandust mõjutada (vt selle kohta 3. detsembri 1987. aasta kohtuotsus Aubert, 136/86, EU:C:1987:524, punkt 18).
- 64 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne on kindlaks teha, kas põhikohtuasjas kõne all oleva kokkuleppe majanduslikku ja õiguslikku konteksti arvestades võib kokkulepe liikmesriikidevahelist kaubandust märgatavalt mõjutada.
- 65 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb kuuendale küsimusele vastata, et ELTL artikli 101 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et asjaolu, et minimaalsete edasimüügihindade kindlaksmääramise vertikaalne kokkulepe laieneb peaaegu, kuid mitte päris kogu liikmesriigi territooriumile, ei takista seda, et see kokkulepe võiks mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.

Kohtukulud

- 66 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamiseiga seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kolmas koda) otsustab:

1. ELTL artikli 101 lõiget 1

tuleb tõlgendada nii, et

selle, et minimaalsete edasimüügihindade kindlaksmääramise vertikaalne kokkulepe sisaldab „eesmärgil põhinevat konkurentsipiirangut“, saab tuvastada alles pärast seda, kui kokkuleppe tingimuste sisu, sellega taotletavaid eesmärke ning kõiki asjaolusid, mis iseloomustavad selle kokkuleppe majanduslikku ja õiguslikku konteksti, arvesse võttes on kindlaks tehtud, et kokkulepe kahjustab konkurentsi piisaval määral.

2. ELTL artikli 101 lõiget 1

tuleb tõlgendada nii, et

kui tarnija kehtestab oma turustajatele tema turustatavate toodete minimaalsed edasimüügihinnad, on „kokkuleppega“ selle artikli tähenduses tegemist siis, kui see, et tarnija need hinnad kehtestab ja turustajad neid järgivad, peegeldab poolte ühist taht. Ühine tahe võib tuleneda nii kõnealuse turustuslepingu tingimustest, kui see sisaldab sõnaselget üleskutset järgida minimaalseid edasimüügihindu või vähemalt võimaldab tarnijal selliseid hindu kehtestada, kui ka poolte käitumisest ja eelkõige sellest, kas turustajad on otseselt või vaikimisi nõustunud üleskutsega järgida minimaalseid edasimüügihindu.

3. ELTL artiklit 101 koostoimes tõhususe põhimõttega

tuleb tõlgendada nii, et

tarnija ja tema turustajate vahelise „kokkuleppe“ olemasolu selle artikli tähenduses võib kindlaks teha mitte ainult otseste tõendite abil, vaid ka objektiivsete ja ühtelangevate kaudsete tõendite abil, millest võib järeldada sellise kokkuleppe olemasolu.

4. ELTL artikli 101 lõiget 1

tuleb tõlgendada nii, et

asjaolu, et minimaalsete edasimüügihindade kindlaksmääramise vertikaalne kokkulepe laieneb peaaegu, kuid mitte päris kogu liikmesriigi territooriumile, ei takista seda, et see kokkulepe võiks mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust.

Allkirjad